

80-річчя

академіка НАН України В.В. ПАНАСЮКА

27 лютого виповнилося вісімдесят років відомому вченому в галузі механіки та фізики міцності матеріалів і конструкцій академіку НАН України Володимиру Васильовичу Панасюку.

В.В. Панасюк народився у с. Красне на Холмщині (тепер Польща). Закінчив Львівський державний університет ім. І. Франка. Своє наукове становлення майбутній дослідник розпочав в Інституті машинознавства й автоматики (нині Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка), в якому Володимир Васильович працює від перших днів заснування (1951 р.), а з 1971-го очолює цю потужну наукову установу. На посаді директора В.В. Панасюк зробив вагомий внесок у розвиток інституту як академічної установи, сприяв формуванню фундаментальної наукової проблематики, зміцненню зв'язків із виробництвом і участі у розв'язанні масштабних державних завдань, зокрема реалізації програм «Енергія», «Буровий інструмент», «Інтеркосмос», «Водень у металах». За активної підтримки Володимира Васильовича у ФМІ створена унікальна науково-експериментальна база, забезпечені умови для успішної підготовки наукових кадрів. Під його керівництвом підготували та захистили кандидатські дисертації 47 спеціалістів, серед них 17 стали докторами наук, переважна більшість цих науковців працює в інституті і сьогодні.

З-поміж найвагоміших здобутків ученого — створення основ теорії крихкого руйнування та міцності матеріалів, а також формування львівської школи механіків-матеріалознавців. Володимиру Васильовичу належать важливі результати з визначення напружено-деформованих станів і граничної рівноваги пружно-пластичних тіл із тріщинами, контактних задач теорії пружних тіл, проблем фізико-хімічної механіки матеріалів і водневого матеріалознавства. З його іменем пов'язана відома d_k -модель, що тепер широко застосовується у механіці руйнування конструкційних матеріалів. Значна частина досліджень В.В. Панасюка присвячена розробці нових методів оцінки довговічності та тріщиностійкості матеріалів. У працях ученого успішно розв'язані фундаментальні питання тріщиностійкості конструкційних матеріалів, корозійної тріщиностійкості металів, а також принципи розробки методів і засобів неруйнівного контролю механічних, електрофізичних та геометричних характеристик матеріалів і виробів.

В.В. Панасюк є автором понад 600 наукових публікацій, зокрема 15 монографій. На особливу увагу заслуговує перша у Східній Європі монографія з проблем механіки крихкого руйнування матеріалів, яка відіграла важливу роль у формуванні нового наукового напрямку, пов'язаного з питаннями міцності матеріалів і конструкцій. За монографію «Ме-

ханіка квазікрихкого руйнування матеріалів» Володимир Васильович був відзначений премією ім. Є.О. Патона НАН України (1992). Вагомим внеском у доробок світової науки стали його фундаментальна англomовна праця «Strength and Fracture of Solids with Cracks» і семитомна монографія-довідник з механіки руйнування та міцності матеріалів.

В.В. Панасюк був головою Оргкомітету 8-ї Міжнародної конференції (Міжнародного конгресу) з механіки руйнування матеріалів (Київ, 1993), на якій він нагороджений дипломом почесного члена Міжнародного конгресу з проблем механіки руйнування матеріалів і обраний віце-президентом Ради Міжнародного конгресу з цих проблем на період 1993–1997 років. Ця конференція стала першим у Східній Європі такого масштабу і такого високого рівня міжнародним форумом у цій галузі знань.

Учений є членом ради Європейського товариства з проблем цілісності конструкцій,

головним редактором міжнародного науково-технічного журналу «Фізико-хімічна механіка матеріалів».

За ініціативою В.В. Панасюка у 1995 році створена та функціонує Польсько-українсько-німецька літня школа з проблем механіки руйнування та міцності матеріалів, яка має статус європейських літніх шкіл з цієї проблеми.

Володимир Васильович бере активну участь у науково-організаційній і громадській діяльності Національної академії наук України, міста Львова та країни в цілому. Нагороджений високими урядовими нагородами колишнього СРСР і України. У 2000 році В.В. Панасюк отримав найвищу нагороду Європейського товариства з цілісності конструкцій — медаль Гріффітса за видатні дослідження з проблем деформування та руйнування тіл із тріщинами.

Наукова громадськість щиро вітає Володимира Васильовича з ювілеєм, зичить йому здоров'я, нових творчих ідей і здобутків.

80-річчя

члена-кореспондента НАН України

О.П. КОРОЛЮКА

26 лютого виповнилося вісімдесят років фізику-експериментатору, блискучому фахівцеві в галузі низькотемпературної акустики члену-кореспонденту НАН України Олексію Полікарповичу Королюку.

О.П. Королюк народився у Харкові в родині шкільної учительки і військового. Батько, Полікарп Іванович, у 1919 р. командував полком, а в 1937-му став жертвою сталінської репресивної машини. У лютому 1943 р. сімнадцятирічний Олексій пішов добровольцем на фронт. Служив артилерійським роз-

відником, брав участь у боях за звільнення України, Румунії, Угорщини, Австрії, був поранений. Закінчив війну в австрійському містечку Грац. Уже у воєнні роки виявилися його математична кмітливість, здібності до освоєння техніки і мов. Демобілізувавшись у 1950 р., Олексій Полікарпович повернувся до Харкова і почав працювати радіомеханіком на станції Основа Південної залізниці. Одночасно навчався у вечірній школі, де за рік екстерном склав іспити з усіх предметів. Одержавши золоту медаль, вступив на фізико-математичний факультет Харківського державного